

Asiaq der hersker over Vejret og Vindene

Der var engang en Storfanger, som boede ved Pikiutdleq. Han havde kun et Barn, en lille Dreng, som alle i Huset var glade og taknemmelige for. Særlig hans Bedstemoder holdt meget af ham, fordi han var opkaldt efter hendes afdøde Søn.

En Dag kom Storfangeren hjem med en Sæl, og da hans Kone skulle ned og flænse den, gav hun sin lille Søn til sin Moder, for at hun kunne passe ham imedens. Bedstemoderen sad nu hos ham og passede på ham, indtil han begyndte at græde, og han blev ved med at græde så voldsomt, at hun til sidst råbte ud til sin Datter:

„Kom op og tag ham lidt! Han bliver ved med at græde, og jeg kan ikke få ham til at tie.“

Den gamle Bedstemoder var blind, og da der kom nogen ind i Huset til hende, kunne hun ikke se, hvem det var. Hun troede blot, det var hendes Datter, der kom ind, og sagde: „Vær så god, læg ham så i min Amaut!“ Men næppe havde hun gjort det, før hun i det samme mærkede, at Ryggen var hul, der gik ligesom en stor Kløft ned gennem den. Forgæves råbte hun, så højt hun kunne:

„Jeg er kommet til at lægge ham ned i en fremmed Amaut, og for sent mærkede jeg, at Ryggen var hul på den, som hentede ham!“

I det samme kom Datteren selv ind for at hente sit lille Barn, men det var forlængst bortført. De søgte og søgte alle Vegne, men fandt det aldrig og sørgede til deres Dages Ende over den lille Dreng, der var bleven stjålet fra dem.

Den, som havde taget det lille Barn, var ingen anden end Asiaq, Vejrets og Vindenes Herskerinde, om hvem det fortælles, at hun var en Kvinde, der lige

siden Verdens allerførste Dage havde været ude for at finde sig en Mand, men altid måtte hun gå forgæves, ingen ville have hende. I de allerældste Tider var Asiaq altid på Vandring, altid var hun ude, altid på Fart fra Boplads til Boplads, og hun sørgede derfor gerne for at have godt Rejsevejr. Derfor fortæller vore Forfædre også om, at Vejret i gamle Dage ikke var nær så uroligt og ustadigt, som det nu er.

Men således som det fortælles her i Historien, gik det til, at Asiaq endelig fik sig en Mand. Hun lod Drengen vokse hurtigt til, og da han var bleven stor, tog hun ham til Mand. Derefter holdt hun op med at gå på Vandring; fra den Dag af, da hun kom til at bo fast i sit Hus, sørgede hun dårligt for Vejret, og Menneskene, der skulle drive Fangst, led meget derved. Det blev derfor åndemanernes Opgave at rejse til Asiaq en Gang imellem for at få hende til at skaffe godt Vejr.

Der fortælles, at ingen Åndemaner kan komme bag på Asiaq, for hun skammer sig over, at hun har taget et Barn til Mand. Selv er hun også frygtelig at se på, og alt i hendes Hus er omvendt.

Mange, mange år efter at det foregik, som her fortaltes om, fødtes der en Mand, der fik Navnet Ajak. Allerede i sin Opvækst gav han sig til at mane ånder og blev derfor, da han var fuldvoksen, en af de største åndemanere her i vort Land. Han havde taget Land ved Simiutaq og overvintrede her. Han havde et stort Hus med mange Husfæller, og da Vinteren kom, faldt det ind med Uvejr, stadig Uvejr med Sne, og det sneede, som om det aldrig mere ville holde op. Tilsidst var der så megen Sne over Land og Is, at man ikke kunne tage på Fangst, og der blev Misfangst og Nød blandt Menneskene. Alle de mange Mennesker, der led Nød, begyndte nu at knurre, idet de sagde:

„Det er altid fortalt os, at Ajak skulle være en stor Åndemaner, som påstod, at han atter kunne skaffe

Fangststyr, når det faldt ind med Misfangst. Hvorfor gør Ajak ikke noget for at hjælpe os?"

Ajak lod, som om han intet hørte, men en Aften tog han til Orde og sagde:

„Skaf mig et Vandskind, der kan bruges til at dække Husindgangen med.“

Man dækker Husindgangen med et Vandskind, når man skal mane ånder. Derfor hængte man også straks et Vandskind for Husindgangen og gav sig til at binde Ajak, der ville på åndeflugt for at få Asiaq til at lade sit Vand; for når hun lader sit Vand, regner det ned over Jorden.

En Åndemaner, der skal på åndeflugt, må bindes meget forsvarligt; hans Sjæl eller ånd forlader da Legemet, der bliver tilbage i Huset, og foretager derpå en Rejse, der skal skaffe det, som Menneskene behøver. Man bagbandt derfor Ajak med stærke Skindremme; men skønt han lå bagbunden, uden at røre sig, hændte det dog, at Trolldrommen, der lå ved Siden af ham, gav sig til at bevæge sig af sig selv. Trommestikkerne slog på Tarmskindet, så det drøned i Huset; det var ånderne, der gjorde dette, og det var Tegn på, at Ajak var en meget stor Åndemaner.

Da man nu var færdig med at binde ham, gik en af Mændene hen og stak sin Langfinger ind i Rumpen på ham; han stak den ind og trak den meget hurtigt ud igen. Dette gjorde han, for at Sjælen under åndeflugten kunne have en meget stærk Fart på. Man bandt derefter Vingerne af en Tejst fast på Ryggen af ham; alle åndemanere har en Tejst til Hjælpeånd, og den hjælper dem til at flyve gennem Luften og foretage åndeflugter. Derpå slukkede man Husets Lamper, og der blev mørkt. Straks begyndte Trolldrommen at bevæge sig, Trommestikkerne slog på den, så det drøned, og ånden forlod Legemet, fløj ud af Huset og bort gennem Luften, ledsaget af alle

Hjælpeånderne. De fløj ind over Land, længere og længere ind over Land, ind mod Indlandsisen, indtil de kom til et Hus. Her gik de op på Taget og kiggede ned gennem Husets „Næse“.

Blandt Hjælpeånderne var der en, Ijajiuatsiaq, en meget lattermild lille Dværg. Da han nu ville til at kigge ned gennem „Næsen“, advarede de andre ham, for at han ikke skulle komme til at le; for der var sket det mærkelige, at Ajak og hans åndefølge var kommet i Asiaqs Hus, uden at hun selv mærkede, at hun havde fået Besøg. De fremmede kunne derfor ubemærket undersøge, hvorledes hun så ud: Hendes Mund stod på langs i Ansigtet, ligeså hendes Øjne, Næsen på tværs, Hårtoppen på langs; Lampen vendte den forkerte Vej, ligeså hendes Gryde og hendes Vandspand; ja, endog hendes Briks og Sidebriks stod omvendt af, hvad man plejede at se, og ved Siden af hende lå hendes vældige Mand med smukke Armbånd på de bare Arme. Næppe havde Ijajiuatsiaq set alt dette, før han brast i Latter; i samme Øjeblik smed Asiaq sin Mand ind i Briksens Baggrund og klappede hurtigt hen over hans Krop med begge Hænder, og straks blev han til et lille spædt Barn. Ajak og hans Hjælpeånder gik nu ind i Huset, og Asiaq spurgte dem:

„Hvad vil I her?“

„Vi er komne for at få dig til at lade dit Vand.“

„Ha, ha, sæt jer så ned!“ Og da de havde sat sig ned, sagde hun:

„Hvad skal man dog give de fremmede at spise?“ I samme Øjeblik tog hun ud fra Rummet under Briksen en Pose, der var lavet af Skindet af en Sælhunds Luffer, og en Rem, der var skåret ud fra Spilehullerne rundt om et Sælskind. Hun bandt Posen fast til Remmen og kastede den ud i sin Husgang; men inde i Posen havde hun forinden lagt en Skindvante, således som den bruges til Kajakfangst. Der var tryllet således

over denne Vante, at den blev til en Hånd, der kunne stjæle; og Posen, som hun kastede ud i Husgangen, fløj helt ned til Menneskenes Kødgrave; her stjal så Vanten Kød til Asiaq. På den Måde levede hun i Overflod, uden at hendes Mand behøvede at bekymre sig om noget.

Idet hun kastede Skindposen ud i Husgangen, kunne man se på Linen, at den bevægede sig i forskellige Retninger, hvorpå den standsede. Hun trak den op fra Husgangen og ud på Gulvet, og da man åbnede den, så man, at den indeholdt alle Slags Planter af dem, der er spiselige, og som vokser på Jorden; øverst lå Kajakvanten. Hun tømte den, og idet hun kastede den ud igen, sagde hun: „Hvad mon den nu vil blive fyldt med?“ Da hun halede den ind igen, indeholdt den Qujut, Kokleare, nedlagt i Spæksylte.

Atter kastede hun den ud, og da hun halede den ind, indeholdt den Nunat, spæksyltede Rødder af Mælkebøtten. På samme Måde skaffede hun Måtak og Inigarmiut, syltet i Spæk og nedlagt i flået Sælkind. Også tørret Kød trak hun op til sig på denne Måde. Derefter holdt de Måltid. Af Hjælpeånderne spiste den lille lattermilde Dværgtrolde syltede Planter, Ingnerssuit spiste Hvalskind, og Indlandsboerne tørret Kød; således spiste enhver det, han var vant til. Da Måltidet var til Ende, rodede Asiaq om mellem sine Gemmer og trak et Stykke Bjørneskind frem, der var fyldt med Sne; idet hun løftede det op, dryssede der Sne ned derfra, men åndemaneren og hans Hjælpeånder sagde:

„Nej, nej, ikke det, ikke det!“

Hun tog så et andet, der dryppede af Vand, og hertil sagde de andre:

„Ja, det skal det være, ja, det skal det være, det er det, vi vil have!“

Så hævede Asiaq det op i Luften og rystede det, og en Mængde Vand dryppede ud derfra. Således gjorde hun to Gange, men da hun ville til at gøre det tredje Gang, sagde de:

„Nej, nej, ikke mere!“ Og dermed standsede hun; for for hver Gang hun rystede den Skindlap, der dryppede af Vand, regnede det ned over Jorden en hel Måned.

Åndemaneren og hans Hjælpeånder begav sig nu på Hjemvejen, efter at de, som man plejede at sige, havde fået hende til at lade sit Vand. Siden nåede de vel hjem.

En Stund efter at Åndemaneren var kommet tilbage til Bopladsen, gik der en Mand fra Huset ud for at se på Vejret, og da han kom ind igen, sagde han:

„Det ser ikke meget ud til Regn, det blæser en frisk Landvind, og Sneen falder tæt.“

Natten faldt på, og Ajak gik selv ud for at se på Vejret; da han kom ind, sagde han:

„Enhver vantro kan nu gå ud og se på Vejret.“

Husfællerne gik da ud og så, at Regnen faldt i stride Strømme, og at det var faldet ind med rigtig Sydvest.

Således regnede det to Måneder igennem; al Sne og Is smeltede, og Fangerne kunne atter komme ud og drive Fangst, som de plejede.

Dette er den Beretning, vi har om Asiaq, der hersker over Vejret og Vindene.